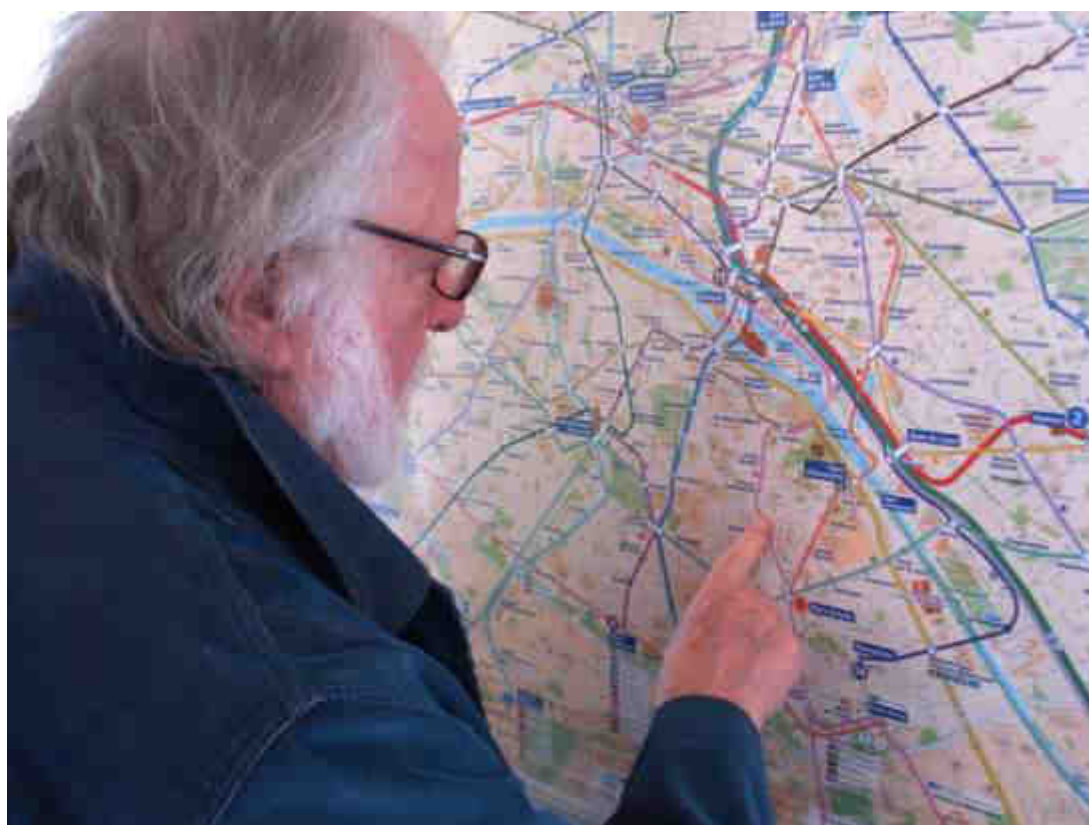

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤΟ ΣΗΚΟΥΑΝΑ

2017

Κάθε Έλληνας που θα επισκεφθεί το Παρίσι θεωρεί υποχρέωση να κάνει ένα τουλάχιστον πέρασμα από το Μουσείο του Λούβρου, να δει την Αφροδίτη της Μήλου και τη Νίκη της Σαμοθράκης. Αν έχει χρόνο θα ρίξει και μια ματιά στα υπόλοιπα αρχαιοελληνικά εκθέματα.

Πέρα από αυτά θα τον απασχολήσουν ο Πύργος του Άιφελ, η Αψίδα του Θριάμβου, τα μεγάλα μαγαζιά στα μεγάλα βουλεβάρτα (για τις κυρίες), η Ντίονευλαντ (για τα παιδιά). Και μετά πίσω.

Σε αντίθεση με τη Βιέννη, που από τα μέσα του 18^{ου} αιώνα συγκέντρωσε εμπόρους από τη Μακεδονία, τη Θεσσαλία και τη Θράκη, και χάρις στον πλούτο που συσσώρευσαν άφησαν το στίγμα τους σε μια ολόκληρη γειτονιά, η παρουσία των ελλήνων στο Παρίσι ήταν αποσπασματική. Έτσι ποτέ δεν δημιουργήθηκε γειτονιά, εκτός από την περίπτωση της Μπελβίλ, που συγκέντρωσε όμως εργάτες και βιοτέχνες που δεν συνηθίζουν να χτίζουν μεγαλοπρεπή κτίρια που αντέχουν στο χρόνο.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πρώτος σύλλογος ελλήνων δημιουργήθηκε μόλις το 1923, όταν είχαμε τη πρώτη μαζική μετανάστευση ελλήνων μετά την προσφυγική πλημμυρίδα που προκάλεσε η ήττα του ελληνικού στρατού στη Μικρά Ασία.

Τα ίχνη, όσα έχουν απομείνει, της παρουσίας των Ελλήνων στις όχθες του Σηκουάνα και για την ακρίβεια στα όρια του Παρισιού, αναζητά αυτό το μικρό οδοιπορικό.

1. ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ (1790 – 1823).

Ο ήρωας της Ελληνικής επανάστασης του 1821 έχει τιμηθεί από την πόλη του Παρισιού καθώς το όνομά του έχει δοθεί σε ένα δρόμο στο 19^ο διαμέρισμα του Παρισιού. Από το όνομα του δρόμου ονομάστηκε και ο σταθμός του Μετρό, της γραμμής 7.

2. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΡΑΓΙΔΗΣ

Στον αριθμό 20 του μπουλβάρ Μονμάρτρ βρισκόταν τα γραφεία των δυο δαιμόνιων ελλήνων που έφεραν από την Αμερική το 1894 το κινητοσκόπιο του Έντισον – το πρώτο μηχάνημα που έκανε προβολή κινούμενων εικόνων. Από εδώ αγόρασε ο Λυονέζος βιομήχανος Αντουάν Λυμιέρ ένα φιλμάκι που είχε τίτλο “The barber shop” και ζήτησε από τα παιδιά του Λουδοβίκο και Αύγουστο να φτιάξουν ένα μηχάνημα που θα κάνει προβολή σε μεγάλη οθόνη. Όταν το έφτιαξαν, ένα χρόνο αργότερα, το ονόμασαν κινηματογράφο. Αν θέλει κάποιος να αναζητήσει περισσότερα τεκμήρια της δραστηριότητας των δυο δαιμόνιων ελλήνων, θα πρέπει να επισκεφθεί δυο Μουσεία.

ΤΕΚΜΗΡΙΟ 1.

Στο Μουσείο της Γαλλικής Ταινιοθήκης στο Bercy (51 Rue de Bercy, στο 12^ο διαμέρισμα του Παρισιού) εκτίθεται το μοναδικό σωζόμενο κινητοσκόπιο Έντισον από τα 6 που έφεραν το 1894 από την Αμερική οι Γεωργιάδης και Τραγίδης.

ΤΕΚΜΗΡΙΟ 2

Στο Μουσείο Τεχνών και επαγγελματών (60 Rue Réaumur στο 3ο διαμέρισμα), εκτίθεται ένα από τα αντίγραφα των κινητοσκοπίων που με προτροπή των δυο ελλήνων κατασκεύασε στο Λονδίνο ο άγγλος τεχνίτης Robert W. Paul (1869 –1943) προκαλώντας την οργή του Έντισον γιατί αυτό έγινε χωρίς την άδειά του.

INFO Περισσότερα για αυτή την ιστορία υπάρχουν στο οδοιπορικό «ΣΤΟ ΒΟΥΛΕΒΑΡΤΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ - ένα εναλλακτικό οδοιπορικό σε κινηματογραφικές μνήμες» δημοσιευμένο στον δικτυακό τοπο <https://theodosiou.wordpress.com/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B9/> καθώς και στο βιβλίο «Ο Μετανάστης Κινηματογράφος».

3. ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ (1748 -1833)

Στο Νεκροταφείο του Μονπαρνάς, στο 14^ο διαμέρισμα, θάφτηκε το 1833 ο Αδαμάντιος Κοραής. Το 1877 τα οστά του μεταφέρθηκαν στην Αθήνα. Εδώ βρίσκονται οι τάφοι και άλλων ελλήνων διανοουμένων όπως των Καστοριάδη, Πουλαντζά, Αξελού.

4. Ζαν Μωρεάς (1856-1910)

Στο νεκροταφείο του Περ Λασέζ, στο 20στό διαμέρισμα του Παρισιού, βρίσκεται ο τάφος του έλληνα λογοτέχνη Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλου που έγινε όμως γνωστός με το γαλλικό του ψευδώνυμο Ζαν Μωρεάς. Έγραψε σε ελληνικά και τα γαλλικά αλλά είναι περισσότερο γνωστός για τη συμβολή του στα γαλλικά γράμματα.

Στο ίδιο νεκροταφείο βρίσκεται και ο τάφος του Τζιμ Μόρισον (1943-1971), τραγουδιστή και στιχουργού του δημοφιλούς αμερικάνικου ροκ συγκροτήματος The Doors με την ελληνική επιγραφή "ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΑΙΜΟΝΑ ΕΑΥΤΟΥ".

4. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

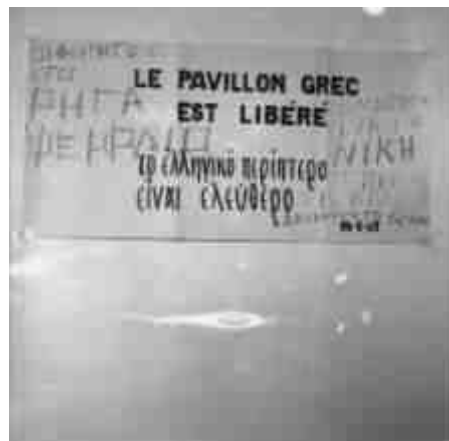
Στο σιδηροδρομικό σταθμό Gare de Lyon στο 12^ο διαμέρισμα έγινε στις 30 Ιουλίου του 1920, η απόπειρα δολοφονίας του Ελευθέριου Βενιζέλου.

5. FONDATION HELLENIQUE

Έτσι ονομάζεται στη Γαλλία το ελληνικό σπίτι στην Διεθνή Πανεπιστημιούπολη στο 14^ο Διαμέρισμα. Πρόκειται για ένα οίκημα που χτίστηκε από την ελληνική κυβέρνηση για να στεγάζει έλληνες φοιτητές στο Παρίσι. Τα εγκαίνια έγιναν το 1932. Την περίοδο της εξέγερσης του Μάη 1968 είχε καταληφθεί από έλληνες φοιτητές και πολιτικούς φυγάδες.

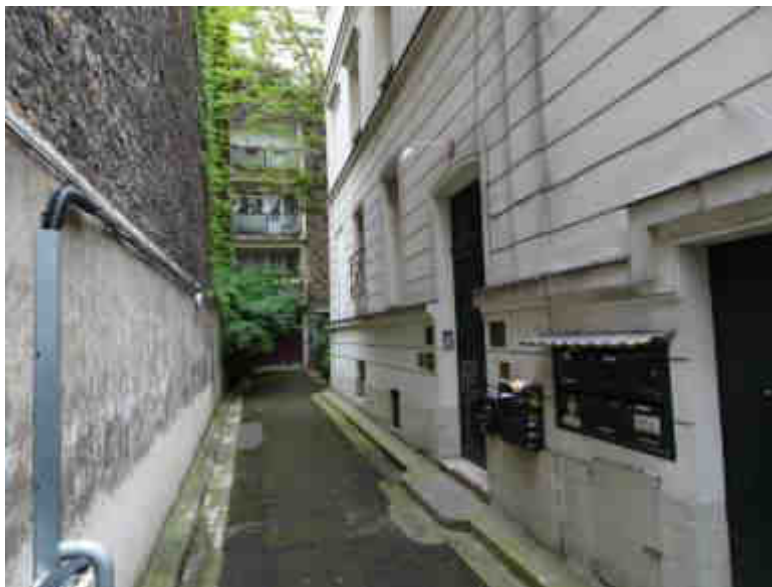

INFO Η ιστορία του Σπιτιού στην ταινία της Πανδώρας Μουρίκη «Τόπος ζωής – Τόπος μνήμης, το ελληνικό ίδρυμα στο Παρίσι», 56 λεπτά, 2009.

6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Στη οδό Mesnil 9, στο 16^ο διαμέρισμα, κοντά στο Metro Victor Hugo βρίσκεται ένα δώροφο κτίσμα ελληνικής ιδιοκτησίας. Λειτουργεί ως Έδρα της Κοινότητας.

7. BELLVILLE

Είναι η μοναδική συνοικία του Παρισιού που φιλοξένησε την πιο συμπαγή ελληνικής καταγωγής εθνική ομάδα. Η λαϊκή γειτονιά του Παρισιού συγκέντρωσε μετά την περιπέτεια της Μικράς Ασίας (1922) περίπου πέντε χιλιάδες Έλληνες πρόσφυγες από τη Σμύρνη, τη Κωνσταντινούπολη και τις ακτές της Μαύρης Θάλασσας! Μαζί με τους Έλληνες από την Τουρκία βρέθηκαν Έλληνες από την Ελλάδα καθώς και εβραίοι από την Ελλάδα επίσης. Πολλές βιοτεχνίες και καταστήματα ήταν ελληνικά. Οι έλληνες που εγκαταστάθηκαν στη Μπελβίλ ασχολήθηκαν κυρίως με την κατεργασία του δέρματος. Υπήρχαν ελληνικές ταβέρνες και καφενεία. Σήμερα δεν έχει μείνει τίποτα από την παρουσία τους. Μόνο τα γραπτά του Κλεμάν Λεπίδη.

Ο πολυβραβευμένος συγγραφέας **Κλεμάν Λεπίδης** (Κλεάνθης Τσελεπίδης) 1920–1997 είναι μια από τους πιο εμβληματικές μορφές της Μπελβίλ. Γιός μικρασιάτη πρόσφυγα. Έκανε πολλά επαγγέλματα για να επιβιώσει πριν ασχοληθεί με το γράψιμο. Έγραφε στα γαλλικά αλλά η σκέψη του ήταν πάντα στην Ελλάδα.

Στα μυθιστορήματά του αναβιώνει η εκπληκτική ατμόσφαιρα της μεσοπολεμικής Μπελβίλ που όλοι αναπολούν με νοσταλγία.

Στα σκαλιά αυτού του σπιτιού στην Μπελβίλ

γεννήθηκε η Εντίτ Πιάφ.

INFO Βίντεο με τον Κλεμάν Λεπίδη <https://www.youtube.com/watch?v=KkHd1q9hwbk>

8. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Στον αριθμό 21 του Boulevard Montmorency, στο 16^ο διαμέρισμα, σε μια πολυτελή σύγχρονη πολυκατοικία βρισκόταν το διαμέρισμα όπου έζησε για 11 χρόνια, από το 1963 ως το 1974, ο έλληνας πολιτικός. Το 2003 ο δήμαρχος του 16^{ου} διαμερίσματος τοποθέτησε στην είσοδο της πολυκατοικίας μια αναμνηστική πλάκα.

9. ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ

Στον αριθμό 36 της λεωφόρου Georges-Mandel στο 16^ο βρίσκεται το σπίτι που έζησε μέχρι το θάνατό της το 1977, η μεγάλη λυρική καλλιτέχνης. Η αλέα στη μέση της λεωφόρου έχει στο όνομά της.

10. Η ΑΥΛΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Στην εσωτερική αυλή της πολυκατοικίας στο 39 του Blvd. Saint-Jacques, στο 14ο διαμέρισμα, βρίσκονται τα σπιτάκια που παραχώρησε η γαλλική κυβέρνηση για να στεγάσει τους έλληνες καλλιτέχνες που έφυγαν από Ελλάδα για να γλυτώσουν από τον Εμφύλιο Πόλεμο (1946-49). Εδώ είχαν ατελιέ οι σημαντικότεροι έλληνες καλλιτέχνες. Η αυλή απαθανατίστηκε κινηματογραφικά από τον Ροβήρο Μανθούλη καθώς εδώ γυρίστηκαν αρκετές σκηνές για την ταινία του Lilly's Story. Η αδικοχαμένη μεταφράστρια και συγγραφέας Λευκή Μολφέση, κόρη του γλύπτη Ιάσωνα Μολφέση (1953-2005), που μεγάλωσε σε αυτή την αυλή δίνει μια αποτύπωσή της στο βιβλίο της «Γυάλινα σύνορα». Η αυλή εξακολουθεί να διατηρεί την παλιά μορφή της μόνο που δεν μένουν πια έλληνες. Εξαίρεση ο γιός ενός γνωστού γλύπτη.

Η Λευκή Μολφέση το 1968

11. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ ΔΕΛΦΟΙ

Στον αριθμό 20 της οδού Huchette, στην καρδιά του Καρτιέ Λατέν, βρισκόταν το παραδοσιακό ελληνικό καφενείο όπου σύχναζαν οι μετανάστες στο Παρίσι. Όταν, μετά την επιβολή της δικτατορίας, ήρθαν οι φυγάδες του 67, ο χώρος δεν επαρκούσε κι έτσι δυο γαλλικά καφέ ανέλαβαν να τους φιλοξενήσουν. Ένα για τους εργάτες και ένα για τους διανοούμενους και καλλιτέχνες. Σήμερα λειτουργεί ως μπαρ.

12. CAFÉ SAINT MICHEL

Πάνω στην πλατεία Σεν Μισέλ, που θεωρείται η καρδιά του Καρτιέ Λατέν, αλλά στην πλευρά που ανήκει στο 6^ο διαμέρισμα, βρισκόταν το γαλλικό καφέ ταμπά (συνδυασμός καφενείου με καπνοπωλείο) που σύχναζαν την περίοδο της δικτατορίας (1967-1974) οι έλληνες εργάτες, κυρίως αυτοί που ήταν μέλη του Εργατικού Συλλόγου. Σήμερα έχει γίνει βιβλιοπωλείο.

Εδώ, μπροστά στο καφέ ξεκίνησαν τα πρώτα επεισόδια των φοιτητών από τη Ναντέρ με την αστυνομία την Παρασκευή 3 Μαΐου 1968. (Το καφέ βρισκόταν δεξιά, πίσω από το αυτοκίνητο της αστυνομίας)

13. CAFÉ LE SAINT CLAUDE.

Στο Boulevard Saint Germain βρισκόταν το γαλλικό καφέ το οποίο επέλεξαν ως στέκι οι έλληνες διανοούμενοι και καλλιτέχνες την περίοδο της 7ετίας (1967-1974). Ο Βασίλης Βασιλικός έχει γράψει το βιβλίο «Καφενείον Εμικρέκ Ο Άγιος Κλαύδιος» Εκδόσεις 8 1/2 . Σήμερα είναι κατάστημα ρούχων. (Ασπρόμαυρη φωτογραφία του Σταύρου Καπλανίδη).

Η ατμόσφαιρα του Saint Claude τα χρόνια της δικτατορίας όπως την απαθανάτισε ο Αλέκος Φασιανός.

Μάης 1968

INFO Μια σελίδα στο facebook <https://www.facebook.com/Le-Saint-Claude-1462047947382265/>

14. ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΔΕΣΜΟΣ.

Στο 14 της οδού Vandamme, ένα μικρό δρομάκι στο Μονπαρνάς, στο 14^ο διαμέρισμα, βρίσκεται το ελληνικό βιβλιοπωλείο που ίδρυσε το 1983 ο Γιάννης Μαυροειδάκος. Ο ίδιος εκδίδει το δίγλωσσο περιοδικό «Δεσμός» και εκδίδει ελληνικά λογοτεχνικά έργα στα γαλλικά. Δίπλα στο βιβλιοπωλείο λειτουργεί η γκαλερί του Δεσμού όπου εκτίθενται συχνά έργα ελλήνων καλλιτεχνών.

INFO Ιστοσελίδα του Δεσμού <http://www.desmos-grece.com/>

15. ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΜΑΡΕΒΑ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ

Μόλις το 2017 ήρθε να προστεθεί στη λίστα των «αξιοθέατων» ελληνικού ενδιαφέροντος κι αυτό το σπίτι. Πρόκειται για το διαμέρισμα που αγόρασε η σύζυγος Κυριάκου Μητσοτάκη αλλά δεν περιέλαβε στη δήλωση «πόθεν έσχες» ο έλληνας πολιτικός γιατί τότε βρισκόταν σε διάσταση μαζί της. Αργότερα τα ξαναβρήκαν. Σε κάθε περίπτωση το κτίριο όπου βρίσκεται διαμέρισμα της οικογένειας Μητσοτάκη, στο 29 του quai Voltaire, έχει ιστορικό ενδιαφέρον γιατί εδώ πέθανε στις 30 Μαΐου του 1778 ο Βολταίρος.

